

Sukupuolineutraali avioliitto ja vihkiminen

TIEDOTE

Ruotsin oikeusministeriö

Ju 09.01fi · Huhtikuu 2010

Uudet avioliittoa ja vihkimistä koskevat lait astuivat voimaan 1.5.2009. Henkilön sukupuoli ei enää vaikuta mahdollisuuden solmia avioliittoa. Avioliittokaari ja muut aviopuolisoita koskevat säädökset on tehty sukupuolineutraaleiksi ja laki rekisteröidyistä parisuhteista (1994:1117) on kumottu. Seuraavassa kuvataan lyhyesti uutta lainsäädäntöä.

Avioliittokaaren muutokset

Kaksi samaa sukupuolta olevaa henkilöä voivat solmia keskenään avioliiton samoilla ehdoilla kuin eri sukupuolta olevat henkilöt. Avioliittokaaren säännöksiä sovelletaan samalla tavalla huolimatta siitä, ovatko puoliset samaa tai eri sukupuolta.

Esteettömyystutkinta

Ennen avioliiton solmimista on tutkittava, onko avioliitolle olemassa esteitä. Tutkinnan suorittaa Verovirasto. Avioliittoon aikovien on haettava yhdessä esteiden tutkintaa Verovirastosta.

Parisuhdelain mukaan ennen 1.5.2009 suoritettu esteiden tutkinta pätee samasta päivämäärästä lähtien vihkimisen esteiden tutkintana.

Rekisteröityjä parisuhteita ei enää solmita, mutta käsite on yhä käytössä

Parisuhdelaki poistui käytöstä huhtikuun lopussa 2009 eikä uusia parisuhteita siten enää voida rekisteröidä. Jo rekisteröity parisuhde on kuitenkin edelleenkin voimassa, kunnes parisuhde päättyy tai se muutetaan avioliitoksi (lue seuraavasta lisää siitä, miten rekisteröity parisuhde voidaan muuttaa avioliitoksi).

Rekisteröidyn parisuhteen muuttaminen avioliitoksi

Parisuhdelain mukaan rekisteröity parisuhde voidaan muuttaa avioliitoksi, jos osapuolet yhdessä ilmoittavat Verovirastolle haluavansa sitä. Parisuhde muuttuu avioliitoksi sinä päivänä, jolloin Verovirasto vastaanottaa ilmoituksen. Pari voi ilmoituksen sijaan valita vihkimisen avioliittokaaren 4 luvun mukaan. Esteiden tutkintaa ei tarvitse toimittaa ennen tällaista vihkimistä. Parisuhde muuttuu avioliitoksi vihkimisajankohtana.

Muutoksentelemahdollisuutta ei ole rajoitettu ajallisesti.

Vihkiminen

Avioliitto solmitaan joko siviilivihkimisellä tai vihkimisellä uskontokunnassa.

Siviilivihkiminen

Siviilivihkimisen toimittaa lääninhallituksen nimeämä henkilö. Vihkijä nimitään tietyksi ajaksi, ellei nimeämisen voimassaoloa ole rajoitettu tietyksi päiväksi. Lääninhallituksen päätöksestä olla nimeämättä jotain henkilöä vihkijäksi ei voida valittaa.

Vihkiminen ei kuulu enää käräjäoikeuden lainoppineen tuomarin tehtäviin.

Siviilivihkitoimituksessa vihkijä lausuu parille tavallisesti seuraavat sanat:

Olette ilmoittaneet haluavanne solmia keskenänne avioliiton. Tahdotko sinä N. N. ottaa tämän N. N. vaimoksesi/mieheksesi?

(Vastaus: Tahdon.)

Tahdotko sinä N. N. ottaa tämän N. N. vaimoksesi/mieheksesi?

(Vastaus: Tahdon.)

Julistan teidät nyt aviopuolisoiksi.

Jos pari sitä erityisesti pyytää, vihkijä voi sen sijaan lausua heille seuraavat sanat:

Te haluatte solmia keskenänne avioliiton. Avioliitto perustuu rakkauteen ja luottamukseen. Solmimalla avioliiton lupaatte kunnioittaa ja tukea toisianne. Olette aviopuolisoina kaksi itsenäistä ihmistä, jotka voivat ammentaa voimaa yhteiselämästään.

Koska olette ilmoittaneet haluavanne solmia keskenänne avioliiton, kysyn teiltä: Tahdotko sinä N.N. ottaa tämän N.N. vaimoksesi/mieheksesi rakastaaksesi häntä myötä- ja vastoinkäymisissä?

(Vastaus: Tahdon.)

Tahdotko sinä N.N. ottaa tämän N.N. vaimoksesi/mieheksesi rakastaaksesi häntä myötä- ja vastoinkäymisissä?

(Vastaus: Tahdon.)

(Pari voi vaihtaa sormuksia.)

*Julistan teidät nyt aviopuolisoiksi. Muistakaa arkeen palatessanne, että tulitte tänne tänään, koska teillä oli yhteinen tahto elää yhdessä ja tunsitte toisianne kohtaan rakkautta ja kunnioitusta. (Tekstin on laatinut Per Anders Fogelström.)
Haluan toivottaa avioliittolenne onnea ja menestystä.*

Vihkiminen uskontokunnassa

Vihkiminen voidaan toimittaa vihkimisluvan saaneessa uskonnollisessa yhteisössä sellaisen papin tai muun viranhaltijan toimesta, jonka Kamarikollegio on nimennyt vihkijäksi. Vihkimislupavaatimus koskee 1.5.2009 lähtien myös Ruotsin kirkkoa. Samalla tavoin kuin muissa uskontokunnissa, myös Ruotsin kirkon jokaisen vihkijän on oltava Kamarikollegion nimeämä. Huhtikuun lopussa 2009 Ruotsin kirkossa vihkijöinä toimineet papit säilyttävät toimivaltansa vuoden 2010 huhtikuun loppuun saakka. Myös sellaiset henkilöt, jotka on vihitty papeiksi vuoden kuluessa uusien sääntöjen voimaanastumisesta, ovat toimivaltaisia suorittamaan vihkimisen vuoden 2010 huhtikuun loppuun saakka ilman erityistä nimittämistä.

Vihkiminen tapahtuu asianomaisessa uskontokunnassa käytettävän vihkikaavan mukaan.

Uskontokunta tai uskontokunnan toimivaltainen vihkijä ei ole velvollinen toimittamaan vihkimistä. Näin ollen vihkimistä tietyssä uskontokunnassa ei ehkä voida toimittaa parin toiveesta huolimatta,

vaikka pari täyttäisikin avioliittokaaren vaatimukset. Kyseessä voi olla esimerkiksi tilanne, jossa uskontokunnan tai vihkijän uskonkäsitykset estävät vihkimisen, koska osapuolet eivät kuulu samaan uskontokuntaan tai koska toinen osapuolista on eronnut.

Lisätietoja

Lisätietoja uusien sääntöjen taustasta on hallituksen esityksessä Avioliittoasiat (Äktenskapsfrågor) 2008/09:80 Ruotsin hallituksen verkkosivuilla www.regeringen.se ja Ruotsin valtiopäivien siviilivaliokunnan (Civilutskottet) mietinnössä 2008/09:CU19 Ruotsin valtiopäivien verkkosivuilla www.riksdagen.se.

Lisätietoja avioliitosta ja vihkimisestä on Ruotsin hallituksen verkkosivuilla www.regeringen.se/aktenskap.

Lisätietoja siviilivihkijöistä on Ruotsin lääninhallituksen verkkosivuilla www.lansstyrelsen.se.

Lisätietoja esteiden tutkinnasta, parisuhteen muuttamista koskevasta ilmoituksesta ja vihkimisestä ulkomailla on Ruotsin veroviraston verkkosivuilla www.skatteverket.se.

Lisätietoja vihkimismahdollisuuksista eri uskontokunnissa, ks. esimerkiksi www.svenskakyrkan.se.

REGERINGSKANSLIET

Justitiedepartementet

SE-10333 Stockholm • +46 8 405 10 00

Tiedotteita voi tilata Ruotsin oikeusministeriöstä, puh. +46 8 405 10 00 ja s-posti-osoitteesta info.order@justice.ministry.se
Ruotsin hallituksen verkkosivusto: www.regeringen.se
Ruotsin oikeusministeriön sähköpostiosoite: registrator@justice.ministry.se
The Government's website: www.sweden.gov.se

Paino: Grafisk Service, huhtikuu 2010.

Tiedotteen julkaisija on Ruotsin oikeusministeriö. Tuotenro Ju 09.01fi